

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LVII.

„Gazeta” ieșe în ziua-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunii, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
1.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exemplară 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atâtă abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 109.

Brașov, Luni-Marti, 17 (29) Mai

1894.

Sentința dela Clușiu.

și
presa maghiară.

Acum, după ce prin sentința monstră dela Clușiu ni-s'a aruncat mânia, este de interes pentru noi să cunoștem mai întâiu de toate părerile contrariilor noștri. De aceea ne-am hotărât să publicăm la acest loc un reasumat al ideilor și combinațiilor pressei maghiare, din care reese atât de lămurit spiritul de răsunare și ura neimpăcată, de care sunt conduși adversarii noștri în toate acțiunile și în toate planurile lor față de noi.

Se va vedea din aceste voci ale pressei maghiare, că ori cât de voinicosi se cred a fi adversarii noștri, ei totuși recunosc printre șiruri, că sentința adusă în marele proces al Memorandului este un pas atât de desperat, încât neapărat trebuie să aibă ca consecință schimbare grabnică și fundamentală a politicii ungurești față de cestiunea ardeleană.

Nu ne este scopul de a face aci o critică a mon-truosităților indigetate de presa ungurească în ceea ce privește politica lor viitoare față de cestiunea ardelenă. ci ne mărginim numai de-a constata, că șovinismul ungar recunosc înșiși, că consecințele politice lor de până acum sunt fatale.

Eată cum se esprimă presa maghiară despre sentința adusă în procesul Memorandului:

Foia jidano-maghiară „Pester Lloyd” scrie în numărul său de alaltăieri următoarele:

Jurații din Clușiu și-au făcut datoria Nepăsător de amenințările, ce li-se cântau în decursul celor din urmă trei săptămâni mereu în urechi, au declarat, conform cu convingerea lor, de vinovați pe acei bărbați, cari cu o malițioasă și răutate rară au căutat să umple întreaga lume civilizată cu dovezi false în contra patriei lor, după ce pe conaționali lor i-au îndopat formal cu ură contra patriei. Asemeni și tribunalul și-a împlinit datoria. Sentința a căzut greu pe capul acuzătorilor, cari în egoismul lor fără margini s'au nisuit să ațite în toate părțile pe conaționali lor la revoluție, numai pentru ca să-și asigure ei pielea lor.

Guvernul nostru are în urma procesului acestuia o mulțime de obligații. Înainte de toate trebuie câștigată pentru sentința dela Clușiu și pentru motivarea ei o publicitate extraordinară în Europa, și acesta pentru partea aceea a opiniunii publice europene, care e preocupată față de noi. Am vădit cum foile, corporațiunile politice și societățile diferite ale întregii lumi civilizate au fost inundate din București cu pamflete; am vădit în ce modu mincinos s'a raportat în toate părțile despre decursul procesului și ne putem ușor aștepta, că și sentința va fi comentată din partea acelor, cari știu așa bine mistifica.

Guvernul maghiar are datoria de a nimici această rețea de minciuni, ceea ce mai ușor s'ar face prin lățirea acusei și a motivelor aduse la sentință; cărora li-

s'ar pute face, ca introducerea și un scurt istoric al acestui proces și motivarea, de ce a decurs procesul înaintea curții cu jurați din Clușiu.

Unul dintre obligațiile cele mai de frunte ale guvernului unguresc mai este, să păzească poporațiunea română de martirii ei, atât de cei condamnați, cât și de cei achitați. Guvernul ar trebui să libereze pe cei moderați de apăsarea hipnotizantă a ultraiștilor și să le deschidă acelor calea la popor. Deoa noi de o parte vedem între ultraiști advocați și alți oameni, cari mai ales din egoismul foarte brutal de profesiune produc agitări, de altă parte credem a pute numera clerul înalt român de rit gr. catolic și ortodox între acele elemente conservatrice și moderate, cari ar trebui să restabilească și susțină pacea între diccesanii lor.

Noi credem, că d. e. o pastorală comună a clerului înalt român, de conținut domol și împăcător, ar avea o influență favorabilă asupra populațiunii, și tot odată ar face posibil guvernului, să păzească energic contra celor mai grobiane încălcări pe terenul administrativ, fără de-a se espune insinuațiunii, că ar ceda prin acesta numai unei presiuni naționaliste.

Pentru îndestilirea durabilă a naționalităților, este de lipsă o reformă radicală a întregii administrații.

„Pesti Napló”, dela 26 Mai, scrie la locul de frunte următoarele:

Curtea cu jurați din Clușiu a adus un verdict aspru, der drept, în cauza autorilor Memorandului valah. Tribunalul a croit pedepse grele de închisoare, pe baza verdictului condamnat; și nu va fi în Ungaria om cu judecată patriotică, nici în străinătate opinia nepreocupată, care n'ar fi mulțumită cu sfârșitul procesului. E de prisos a comenta sentința. Ceea ce au făcut acuzatii și mai ales intenția lor, care li-a servit de îndemn, este perfidia hotarnică cu orba cutezare, și o tradare combinată cu murdărirea statului maghiar.

Spiritul mișcării valahe, ce s'a exprimat în memorandum, este spiritul direct al revoluțiunii; spirit, care negă valabilitatea legilor fundamentale ale Ungariei, care pretinde pe față desfacerea organismului statului, care vră să smulgă din istoria Ungariei tocmai acele pagini, pe cari sunt însemnate renascerea noastră națională și mișcările glorioase ale formației statului nostru modern. Intreg Memorandumul nu este altceva, decât un apel revoluționar, care numește de minciuni adevărurile noastre, de usurpare drepturile noastre și care îngrămădesce injurături și calumnii asupra națiunii noastre. Deoa statul maghiar nu voia să renunțe la a sa existență, nu-i era ertat să suferă această infamie, nu-i era ertat să o suferă mai ales din partea acelei naționalități, care pe când ocolește vindecarea dreptelor său pretinselor sale gravamine pe cale constituțională, tot odată se despoe pe sine de necesitatea, ca aspirațiile ei să fiă privite cu ochi nebanuitori de această națiune. Statul maghiar nu-i era iertat să suferă nepedepsit această pășire a spiritului revoluțiunii mai ales în timpurile de acum, când statul maghiar este atacat din două fronturi de odată, și când el e dator, ca să lupte și să bată pe aceia, cari s'au acățat de el.

Cu sfârșitul procesului din Clușiu, este rezolvată deja partea justițiară a cestiunii ardelen. Vinovații și-au primit pedepsa și rămâne acum isteței politice să examineze, că ore se poate exercita aici, în ore-care măsură, grația regescă. Înainte observăm, că exercitarea dreptului de grație îl vedem legat de anumite condițiuni. În atitudinea poporului român, care în timpul din urmă devine tot mai provocatoare, trebuie să se facă o întorsătură radicală și agitațiunea sistematică, ce voiesce să arunce tăciunile războiului civil între poporațiunea părților răsăritene ale patriei, — trebuie să înceteze. Numai deoa va urma această întorsătură poate fi vorba, ca osândiții să se bucure de grație. Căci deoa ar fi fost o lașitate achitarea acuzătorilor în Clușiu tocmai așa, fără de amintita întoarcere, ar fi cu mult mai periculoasă agitațiunea, fiindcă cea din urmă ușor ar deștepta părerea odioasă, că Coróna s'ar niusi a desavua ideea de stat maghiar și că Curtea ar voi să facă spre bine, ceea ce justiția maghiară a adus asupra Valahilor.

În sfârșitul lucrului mai are o parte curată politică, ce nu este rezolvată prin sentința dela Clușiu. Cestiunea română s'a impus la ordinea zilei și ea nu mai poate fi înlăturată nici prin forță, nici prin sofisme. Cestiunea aceasta, care atinge pacea internă a patriei noastre, pretinde rezolvare urgentă și radicală. Opinia publică, presa, parlamentul și guvernul trebuie să se ocupe de ea nu cu superficialitatea de până acum, ci fundamental și conștient. Trebuie examinat unde se află relele în părțile ardelen, care este izvorul aparițiilor critice, cari sunt dreptele plângeri ale Românilor, întru cât aceste plângeri se pot îndrepta prin praxa administrației și a legislativei. Trebuie să cunoștem cauzele finale ale pericolului amenințator, cu intensitatea lui și cu mijlocele vindecării. Acesta este una dintre cele mai urgente probleme ale vieții publice maghiare, și deoa națiunea nu va căuta deslegarea în pace, energic și fără preocupare, atunci ar comite o negligență, care s'ar pute răbuna amar și pentru-care nici odată n'am pute răspunde înaintea tribunalului de judecată al viitorului.

„Circumspecta” „Hazánk” ocupându-se în Nr. dela 25 Maiu cu procesul Memorandului, dice între altele:

Jurii a pronunțat verdictul asupra eroilor de primul rang ai procesului, tribunalul a măsurat pedepsa. Celu ce a căutat martiriu, l'a câștigat. Nu poate învinui, nu poate acusa pe nimeni, căci scris este, că celu ce s'ar vântu, olege furtună... Der să nu ne încredem prea mult, căci norocul nostru n'a fost decât nedibăcia contrariilor noștri, er celu ce aș și nedibăcia, mâne poate să devină foarte iscusită.

Să învățăm din acest proces, căci Românii nu numai, că nu-l vor uita, ci vor și trage învățatură din el, și îndată ce ei sciu mai mult, decât noi, de sigur că cei ce vor pierde nu vor fi ei. Să învățăm mai înainte de toate, că cestiunea română este cestiunea de prima importanță a consolidării statului maghiar. Să învățăm mai departe și aceea, că cestiunea aceasta nu o putem rezolva nici prin comisar regesc, nici prin măsuri polițienesc

și administrative, ci prin aplicarea unui program politic, consecuent și înțelept, care este chemat a reorganiza partea răsăriteană a patriei în privința administrativă, justițiară, economică, culturală și socială.

Astfel ar trebui să fiă, der nu va fi așa. Procesul este o adevărată învățatură și așa pentru noi va trece fără de nici un folos. Fișpanii și deputații din părțile ardelen liniștesc pe guvern cu aceea, că totul se reduce la „cătiva agitatori”, la „Liga valahă”, la „rublele rusești”, la „cătiva Valahi flămânți după funcții.” Diarele vor publica din timp în timp amănunte de senzație despre „atentatele dela Bocsig”, despre „Moți rebeli”, despre „preoți și episcopi valahi trădători de patrie.”

Românii însă vor învăța și vor lucra. Și din acest proces ei vor trage folosul.

„Egyetértés” în numărul său dela 26 Mai dice între altele:

O însemnătate politică i-s'a dat procesului dela Clușiu numai prin necurmata muncă de subminare a agitatorilor valahi. Însă față cu această periculoasă muncă, sentințele tribunalelor nu-i ofere statului maghiar o apărare sigură. Iritațiunea neașteptată, ce s'a incins în comitatele locuite de Valahi în timpul cât a durat pertractarea dela Clușiu, și care iritațiune a început deja să ia caracterul unei revoluțiuni pronunțate: dovedește în mod foarte lămurit, că pe terenul politice de naționalitate, guvernul și autoritățile noastre s'au făcut culpabile de cele mai marne neglijențe. Cele întâmpinate ne servesc ca o serioasă admoniare, că timp de perdat nu mai avem, și politica maghiară de aci înainte trebuie să tindă cu cel mai mare zel și cu cea mai mare consecință într'acolo, ca prin măsuri pe cât de energice, pe atât de demne, să ducă în deplină pacificatiunea, ce a fost împedecată, și să întărească pacifică înțelegere între toți cetățenii țerei.

„Magyarország” dela 27 Maiu publică un lung articol subscris de Mudrony Soma, care constată și el, că cestiunea de naționalitate din Ardeal, tară amânare, trebuie rezolvată. Mijlocul cel mai potrivit pentru acesta îl găsește el în îmbunătățirea raporturilor economice din Ardeal. Dice între altele:

Mai întâiu de toate Ardealul este chemat de-a fi o țară industrială și ca atare să domineze întreaga Peninsula-balcanică și Levantinul. Deoa îi va succede să ajungă acesta, nu se va afla un singur locuitor din Ardeal, fiă el de ori ce naționalitate, care să fiă atât de nebun, ca să renunțe la poziția sa dominantă. Lucru firesc, că cu totul contrariul s'ar întâmpla la casă, când României i-ar succeda de-a se ridica în privința economică mai pe sus ca Ardealul. În cazul acesta Ardealul e perdat.

Aceeași foia dice la alt loc:
Sentința a făcut o impresiune foarte bună asupra publicului maghiar. Spre liniște și bucurie îi va servi ori și cui împrejurarea, că curtea cu jurați și tribunalul, peste tot dîș, n'au ținut seamă de încercările de intimidare ale agitatorilor român

și pe conducătorii agitațiunii i-au pedepsit cu strictetea cuvenită. Ore lua-va și guvernul învățatură din acest proces monstru; ore recunoște-va, că până acum foarte puțin, sau chiar nimic nu s'a făcut pentru suprimarea mișcării române și pentru vindicarea relelor? Ore face-se-va odată în această țară o politică de naționalitate istetă, energică și conșcie de sine?

Wekerle la Viena.

Sâmbăta trecută, ministrul-președinte unguresc a avut o audiență de 1½ ore la Majestatea Sa. Acestei audiențe i-se dă din partea întregii presse din țară o însemnătate deosebită, deoarece se știe, că scopul audienței a fost de-a mijloci dela monarhul garanția, că la a doua votare, proiectul privitor la introducerea căsătoriei civile va dobândi majoritatea.

Până acum nu se știe încă cu siguranță, care a fost pentru Wekerle rezultatul acestei audiențe. Este însă generală credința, că cestiunea încă nu este deplină rezolvată. Wekerle a fost la Viena Sâmbăta, de unde s'a re-torsu' éráși la Bpesta, ér pentru ziua de astăzi, Lună, a fost chemat din partea monarhului la o a doua audiență. Se crede, că numai Mercuri se va putea sci cu siguranță rezultatul obținut la curte.

Cea mai mare parte din pressă asigură însă, că încă la prima audiență i-s'au făcut lui Wekerle promisiuni foarte hotărâte din partea monarhului. Acesta se conchide de altfel și din împrejurarea, că în cazul contrar Wekerle și-ar fi dat până acum dimisia, căci acesta a și fost scopul mergerei lui la Viena: ca adecă séu se dobândescă dela monarhul garanția trebuincioasă pentru reușirea proiectului séu, séu se-și dea imediat dimisia. Altă alternativă, în împrejurările actuale, nici că era posibilă pentru el.

Foi oficiale și semi-oficiale, ca „Magy. Ert.“, „Bud. Korr.“, „Fremdenblatt“, „Nemzet“ și „Pester Lloyd“ asigură însă, că din partea monarhului i s'au făcut lui Wekerle promisiunile de lipsă, așa că proiectele lui de reformă bise-licescă vor fi primite și în Camera magnaților fără nici o schimbare, și astfel de o dimisia a guvernului nu pôte fi vorba.

Intre modalitățile, prin care monarhul pôte să-l ajute pe Wekerle, este și aceea ca pe aristocrații din jurul Curții să-i rețină de a lua parte la vot în Camera magnaților. Dacă lui Wekerle i-ar succede acesta și dacă ar isbuti să stórca d-la monarhul și numirea câtorva membri noi, ér pe unii dintre cei actuali să-i rețină dela vot, în acestu' casu', majoritatea pentru proiectul guvernului ar fi asigurată și în Camera magnaților. Se dice, că aplicarea acestor modalități se o fi promis Majestatea Sa.

Tóte acestea însă sunt încă numai combinațiuni ale pressei. Resultatul se va cunoște abia Mercuri.

Oprirea Congresului dela Blășiu.

Privitor la oprirea Congresului scolastic mixt, ce fusese convocat la Blășiu pe ziua de 4 Iunie n., Consistoriul arhiepiscopial din Blășiu a adresat oficiilor protopopesci din arhiepiscopie următoarea circulară:

Onorate în Christos Frate!

Inaltul Ministeriu de culte și instrucțiune publică prin telegrama sa de dte 23 Maiu a. c. Nr. 1208 presid. cere, să

dispunem cu urgență, ca Congresul mixt arhiepiscopial convocat la Blășiu pe ziua de 4 Iunie a. c. st. n. deocamdată să se amâne. Acesta o aducem la cunoștința onoratelor oficii protopopesci cu același adaus, că în ședința consistorială de astăzi am decis, ca ținerea congresului din cestiune să se amâne până la altă dispozițiune a noastră, însă de-odată am făcut pașii de lipsă la inaltul Ministeriu spre a esopera ținerea congresului pe un alt terminu', care se va notifica tuturor celor interesați la timpul séu. De-odată notificăm, că dacă în unele cercuri electorale s'a îndeplinit alegerea membrilor congresuali, această alegere rămâne în vigoare și pentru congresul, ce se va ține mai târziu, ér dacă în vre-unu' cerc electoral alegerea membrilor congresuali nu s'ar fi putut ține din cauza piedecilor puse de organele administrative, acele cercuri vor avé să-și alégă deputații congresuali în ziua, ce se va defige de aci mai târziu. Spre a puté face acesta, comitem, ca comisarii, cari nu au putut îndeplini alegerile în cercurile lor, să ne facă despre acesta raportu' detaiat. După tóte acestea de sine se înțelege, că oficiile protopopesci vor avisa pe deputații deja aleși, să nu se prezenteze pe ziua de 4 Iunie a. c. la Blășiu.

Blășiu din ședința consistorială ținută în 24 Maiu 1894.

Ioan M. Moldovanu',
vicariu capitularu'.

Motivarea sentinței monstre.

Motivele, pe cari își baséză tribunalul din Clușiu sentința adusă în procesul Memorandului, le reasuméză „Pester Lloyd“ în chipul următor:

În ce privește măsurarea pedepsei: La Dr. Rațiu s'a luat ca momentu' ușurătoru' vieța lui antecedentă nepătată, ér ca momentu' îngreunătoru' marea responsabilitate, ce a avut-o ca președinte alu' comitetului executiv.

La George Popu' de Basesci s'a luat în considerare vieța nepătată și purtarea „plină de căință“, ce a arătat-o în decursul pertractării.

La Dr. Vasile Lucaciu s'a luat ca momentu' agravatoru' poziția lui de preot și obligămintul social, ce reese din acea poziție și după care ar fi dator să se rețină dela astielu' de fapte; mai incolo s'a avut în vedere ca momentu' agravantu' împrejurarea, că — după convingerea judecătorească, — elu' a fostu' causatoru' intelectual alu' întregii mișcări, precum și purtarea lui îndărătnică în decursul pertractării.

Cu privire la Dumitru Comșa a servit ca momentu' ușurătoru' vieța lui nepătată, ér ca agravatoru' pe de o parte împrejurarea, că elu' ca secretar a dezvoltat o activitate mai mare, ér de altă parte scusele lui false.

Față cu Dr. Danilă Barcianu' înca s'au luat ca momente agravatoare scusele false.

La Nicolae Cristea servi ca momentu' ușurătoru' părerea de rău, conlucrarea mai puțină și recunoșterea faptului ér ca agravatoru' poziția lui de preot.

La Iuliu Coroianu' servi ca momentu' agravatoru' împrejurarea, că elu' a fost autoru' și referentul Memorandului; la Dr. Teodor Mihali purtarea cerbicioasă. La acestia, precum și la Aureliu' Suciu servi ca momentu' ușurătoru' vieța nepătată, asemenea și la Mihail Veliciu și Patriciu Barbu, în special însă față cu acestu' din urmă servi ca momentu' ușurătoru' și faptul, că răspândirea s'a făcutu' numai după ce Memorandul neimpedecat s'a publicat în foi.

La Rubin Patila s'au luat ca momente agravatoare purtarea lui cerbicioasă și răspunsurile mincinoase; la Gerasim Domide purtarea cerbicioasă, ér ca ușurătoru' vieța nepătată. Pe Dionisiu Romanu' l'a agravat: ținuta îndărătnică și răspunsurile mincinoase.

Lui Nicolau Romanu' nu i-s'au judecat speșele advocatiale, deoarece avocatul lui s'a depărtat fără nici o justificare, și astfel nu putea avé dreptu' la un onorar.

Li-e rușine.

Correspondentul clușian alu' semioficiosei „Budapester Corr.“ scrie următoarele despre stările din Ardeal:

Foile unguresci din Budapesta nu fac decât serviciu rău patriei și causei comune, dându' credemintu' unor corespondenți superficiali, cari dau în publicitate sciri colpartate, séu celu' mai puțin alarmante. Românilor nu le trece nici prin gându' a-se rescula, ori a faptui, în general, lucruri contra legilor.

Nu vreu să susțin, că aici ar domni acum o stare normală; dimpotrivă, dacă ne gândim, că conducătorii Românilor, de ani de zile au ajuns să fiă trași pe banca acusaților, se mai pôte ore privi ca ceva estra ordinaru', că o parte a poporului se mișcă, se declară și murmură?

De aici însă nu urméză, că procesul Memorandului n'ar fi trebuit început; ci dimpotrivă, dacă s'a făcut greșelă, acesta a fost, că procesul s'a întârziat așa de mult.

Pe câtu' este de justificat procesul și consecunța aceluia: mișcarea unei părți a poporului — pe atât sunt de neadevurate scirile, că poporul român, știe Dumneșu' din ce ură, ar voi să pustiască pe toți nemaghiarii din Ardeal.

Este adevărat, că în multe părți preoții și învățătorii valahi au început să adune poporul în jurul lor, stându' gata de serviciu, când i-se va porunci. Fiindcă cu astfel de ocașii adese ori s'au ținut noptea prin biserici vorbiri ațâțătoare și amenințătoare, acestea nu numai, că au născut spaimă, ci au ajuns la urechile populațiunii, maghiare îmbrăcate în haina tendințioșității și a falsității.

Pe de-i mai mult, ministrul de interne s'a îngrijit în săptămânile din urmă, ca autorităților să le stea la dispoziție, în tótă privința, armată suficientă. A sporit numărul gendarmeriei cu 300, și afară de acesta, unde numai s'a vădit lipsă, a dispus și miliția. De bună seamă, că și fișpanii vor fi primiti dela ministrul de interne îndrumări severe, ca să fiă pretutindeni cu mare grijă.

Guvernul însă ar trebui să se ferescă de toți pașii, cari ar depăși legea, deoarece chiar ignorându' considerația, că raporturile noastre publice ar fi puse într'o lumină cu riosă înaintea streinătății, astfel de pași ar nimici de totu' cercul de activitate alu' administrației, ér în schimb n'am primi nimic mai bun. Administrația de așd, sistemul de așd este câtu' se pôte mai rău; totuși factorii lui cunosc cel puțin raporturile și persoanele. Dacă s'ar trimite comisar guvernialu' aici, acesta ar avé nevoie de timp îndelungat pentru a face o organizare.

Etă dără, că inșiși șovinștilor li-e rușine de minciunile, ce le debiteză, și de măsurile draconice, ce voiesc să ia contra noastră.

Presă francesă

și

Procesul Memorandului.

Diarul parisian „Le Siecle“ publică un nou articolu' despre procesul dela Clușiu, semnat de publicistul G. Garreau.

În acestu' articolu' se ocupă cu adunarea poporală română din Clușiu, care a trimis la Viena deputațiunea de trei țărani. După ce spune, că nu a fost primit de Impăratul Franciscu' Iosif, continuă astfel:

„Acești țărani sunt eroii, cari s'au espus cu bravură violențelor populațiunii maghiare și în contra persecuțiunii guvernului din Pesta, pentru-ca se espun

suveranului plângerile unei fracțiuni însemnate dintre supușii săi. Acești trei curajoși cetățeni s'au întors înapoi fără a fi fost primiți. Numai prin sacrificii vor pute Români din Transilvania să-și câștige autonomia și să scuture tirania asupritorilor lor“.

„L'Europe“ în n-rul său dela 17 Mai scrie unu' articolu' interesant, în care supune unei aspre critice procedura volnică a tribunalului din Clușiu față cu acusații români; amintese apoi cestiunea tâlmăciului și persecuțiunile, ce au să le îndure Români din partea gendarmilor unguresci, cari le facu' perchișii în puterea nopții. Face unu' resumat alu' pertractării procesului, laudându' atitudinea apărătorilor și a acusaților și vestejind după merit espunerile procurorului și ale președintelui tribunalului.

„Revue Bleu“, revistă ce apare în Paris în limba francesă, publică unu' articolu' eșit din péna distinsului publicist francesu' Amouretti.

În introducere, vorbindu' despre procesul din Clușiu, dice:

Acestu' proces va avé o importanță istorică. Elu' va face să pëtrundă cestiunea română în preocupările internaționale.

Români din România se interesază foarte mult de acestu' proces.

Pentru a pricepe bine politica țărilor orientale și cu deosebire a monarhiei austro-ungare, lucru esențial este a uita concepțiunea unitară din punctul de vedere limbistic, ce ne-am făcut-o noi despre stat. Acestă concepțiune unitară a pëtruns așa de bine în capul Francesilor, încât ei nu-și inchipuesc, cum unu' stat ar puté să existe în alte condițiuni și nu vedă mai de locu' revindicările unei rase, care doresce să obțină autonomia sa, decâtu' sub formă separatistă.

Cu asemenea idei nu se pôte face nici o treabă în politica Austro Ungariei, unde se află o grămădire de 10 popore diferite, avendu' fiă-care limba sa și trebuințele sale diferite.

Maghiarii se geréză ca națiune dominantă în regat și pe acestă basă voiesc a maghiarisa pe celelalte rase. Maghiarii s'au organizat într'unu' partid netolerant, care și-a rezervat numai pentru sine drepturi.

După acestea articolul se ocupă cu de-amăruntul cu istoricul luptelor noastre până la procesul Memorandului.

Minciuni nerușinate.

Sub titlul „muncă de subminare“, „Ellenzék“ scrie următoarele minciuni nerușinate, reproduce și de foile din Budapesta, pe cari le aducem la cunoștința publicului mare, dreptu' exemplu de câtă insolentă și obrășnică în a minți, sunt capabili scribleri dela foile unguresci. Acul-tați:

In urma îndrumărilor date de episcopii valahi, popii ațâță mereu poporul, sub pretextu' căsătoriei civile, contra ideii de stat; se înțeleg la adunări și la petreceri, ba dascăli au copiat cu copiu de școlă scrierile revoluționare. Ei facu' pe popor să credă, că regele e mănios pe Maghiari și că a sositu' timpul, ca Ardealu' să fiă deslipit de țera mamă. Trimiterea miliției și a gendarmeriei e foarte urgentă, mai ales în Benic, Târ, Beldiu, Câmpeni și Blășiu, unde spiritele sunt foarte iritate. Din Zlatna toți Maghiarii s'au refugiat. Patru episcopi diecesane au dat ordine de a se arangia meetinguri de protestare pe teritoriu dieceselor; anume episcopii de Oradea-mare, Gherla, Blășiu și Lugosiu. În circulare se dice, că Coróna e mănios pe guvern, se pôte dără conta la ea, și așd, mai multu' ca ori și când, se pôte reslisa planul ruperei Ardealului de Ungari.

Timuta Valahiloră e hotărâtă amenințându-l. Comitatele Huniadoră, Alba-inferioră și Sibiu stau în legătură întru conducerea mișcării. Locul de întrunire e la instituția de credit și economii „Iulia” din Alba-Iulia. Aici, în orașul acesta, s'a început agitația valahă și agitatorii fără sufletu atîta masele pacifice. *Ei tinu noptea adunări prin biserică, și dimpreună cu popa fanatizăză poporul.*

Domni martiri se îngrijesc și de aceea, ca străinătatea să fie informată despre faptele lor vitejese. Trimitu cu sulele scrisori cu sciri false și broșuri pline de minciuni.

Acum cel puțin au pus mîna pe unu domn, care în această afacere juca rol de agent provocator. Poliția din Clușiu a prinsu pe avocatul daco-român Ștefan Pop din Arad, când voia să se depărteze din oraș c'o mare cantitate de tipărituri. Când poliția l'a deținut și i-a făcutu perchisiția, a eșit la ivelă, că a voit să ducă la Arad tipărituri valah revoluționare (Minciună miserabilă — Trad.) Luându-i se interogatoru s'a aflat, că elu a fostu acela, care a trimis foiloru din străinătate scirile calumniătoare și false. (Minciună și mai obraznică! — Trad.)

Rēul cresce prin aceea, că valorile agitației trec și peste Muntele Craiului. Propaganda valahă cresce mereu; ađi și în Ciongrad se pōte simți puternic munca de subminare valahă.

Din *Seghedin* se telegrafiază, că în Halmagiul-mare și în Ciuciu fierberea a luat proporțiuni așa de mari, încatu ne putem aștepta la ce e mai rău. *Autoritățile au cerut ajutoru dela gendarmieră.* Valahii așteptă ora răsbunării...

Ētă cu câtă nerușinare agită foile din Clușiu contra Românilor pacifici. Unde sunt procurorii? întrebăm încă-odată.

Crisa ministerială în Franca.

Causa pentru care a refuzat *Bourgeois* compunerea noului cabinet este a se atribui împrejurării, că dispoziția republicanilor nu oferă o garanție pentru durabilitatea guvernului său și că în luna Decembrie a. c. guvernul și așa trebe să dimisioneze, fiindcă se întrunesc congresul pentru alegerea reședintelui republicei.

Asemenea și deputatul *Peytral* a refuzat formarea cabinetului. Carnot a chiatu la sine și pe *Brisson*, care deasemenea a refuzat, declarand însu, că va primi unu portofoliu în viitorul cabinetu.

Președintele camerei *Dupuy*, la dorința lui Carnot, a luat asupra-și ca să chibzuiască în privința mijlocelor, prin cari s'ar pută rezolva crisa ministerială.

Situațiunea e foarte grea. Fiă-care bărbat politicu seriosu e de părere, că ori cine va sta în fruntea noului cabinetu, va avē o scurtă durată. Nimenea nu voiesce deci a se usa prin formarea ministeriului și cu deosebire aceia, cari și vor pune candidatura la președinția republicei. Carnot acum stăruiesce erăși pe lângă *Dupuy*.

În culoarele camerei e severu muștrat refuzul radicalilor de nu a primi puterea. În cercurile politice se crede, că cabinetul se va forma în câteva zile și adecă sub președinția lui *Dupuy*, deși acesta nu prea voiesce a schimba postul de președinte alu camerei, cu acela nesigur alu unui președinte de cabinetu.

Presă rusescă

despre

Procesul Memorandului.

Presă rusescă constată cu îndestulare, că în urma procesului dela Clușiu, opiniunea publică din România e foarte agitată. „*Nowoje Vremja*”, care de altădată respingea și cea mai mică espresione de simpatie a străinătății față de naționalitățile subjugate ale imperiului rusesc, ca unu amestec neîndreptățit al străinilor în politica internă a Rusiei, acum se *interesăză în modu foarte prietinescu* de meetingurile, ținute în regatul României pentru acușării

dela Clușiu. Ba foia diplomată merge chiar și până acolo, că *pretinde în modu directu intervențiunea regelui Carolu pentru conaționalii asupriți.*

Dér încă și din altu punctu de vedere se bucură „*Nowoje Vremja*” de agitația dispoziției poporului din România. „*Mai înainte*”, dice numita foia, „guvernulu din Bucuresci se nisua în modu foarte seriosu să facă, ca populațiunea să uite „*cesițiunea transilvană*”, care involvă în sine împreunarea părților de țera din Ungaria, locuite de Români, cu regatul; din contră se puse pe tapetu cesițiunea Basarabiei și lozinca era *mână'n mână cu Austria in contra Rusiei, pentru Basarabia.*

Guvernulu român a raportat lungu timp succese cu *politica acēta nenaturală*, când acum de odată *șovinismulu maghiar* prin procesul dela Clușiu a schimbatu *tōtă starea lucrului*. De prezentu se pot observa la masele poporului român dorințe și nisuințe, cari stau în controversă hotărâtă cu lozinca politică amintită; nisuințele aceste se mișcă cu totul în altă direcțiă, și pentru aceea *procesulu din Clușiu formăză pentru Rusia obiectulu unui viu interesu.*”

Totu astfelu vorbesc și celelalte foi din Petersburg și Moscova.

SCRIRILE ȚILEI.

— 15 (27) Maiu.

Ordin de arestare. Lui „*Pesti Naplo*” i-se telegrafiază din Clușiu, că *în contra părintelui Vasile Lucaciu s'a datu ordinu de arestare* și că actele despre pretinsa „*inaltă trădare*” s'au predat procuraturii din Clușiu.

Conflict între Ungaria și Curtea din Viena. Afacerea căsătoriei civile în Ungaria, care a provocat unu conflictu foarte grav între Ungaria și curtea din Viena, a mai avut și o altă consecență. Opiniunea publică ungerescă este iritată contra împăratului *Vilhelm alu Germaniei*. La Budapesta se scie, că d-nul de *Szogyenyi-Marich*, ambasadorul Austro-Ungariei la Berlin, a jucat unu rolu foarte straniu. Împăratul *Wilhelm* se ofensă — după obiceiul său, — de a avea informațiuni în afară de cele-ce-i furnizează ministrii săi; se adresă d-lui de *Szogyenyi-Marich*, pentru a-i da informațiuni asupra manifestațiilor *Kosuthiste* și prin afacerea căsătoriei civile în Ungaria. D-nul de *Szogyenyi* îi dădu informațiile dorite. Asemenea împăratul *Wilhelm*, în timpul ultimului voiaju la *Abazia*, a făcutu — vorbindu cu împăratul-rege — alusiune la afacerea *Kossuth* și la aceea a căsătoriei civile. *Regret multu*, dice elu, *că aveți atâtea neplăceri cu Ungaria*. Aceste cuvinte, cari au transpirat în ultimele zile în publicu, au iritat foarte multu pe *Maghiari*, cari au declarat, că împăratul Germaniei nu are a se ocupa de afacerile lor.

Noul ministru de răboiu român. Cetim în „*Țara*”: „Ni-se asigură din cercurile cele mai autorizate, că în urma stăruințelor făcute pe lângă d-lu generalu *Manu*, d-sa a consimțit a intra în Cabinetu, îndată după întorcerea M. S. Regelui, luându portofoliulu ministerului de răboiu. Venirea generalului *Manu* în capul acestui departamentu, are o înđoită însemnătate; ea este realizarea unei dorințe exprimată de tōtă țera și în specialu de militari; ér pe de altă parte, partidulu conservatoru e mândru a dovedi odată mai multu, că în sinulu lui nu există desbinări, ér în capul treburilor publice a sciutu să aducă totu ce țera noastră are mai cinstit și mai capabil.”

Secularizarea averilor bisericesci. Din *Mureșu-Oșorheiu* i-se trimite lui „*Pesti Hirlap*” scirea, că acolo este la ordinea zile întrebarea secularizării averilor bisericesci. Comitatulu *Mureșu-Oșorheiu* a hotărât deja cu tōte voturile contra cinci, ca să așternă camerei o petițiune în cesițiunea secularizării tuturor averilor bisericesci, și să adreseze o scrisore circulară către tōte municipiile țării.

Șovinismu în școlă. Ni-se comunică unu casu foarte revoltatoru de șovinismu soarbostu maghiar. Cu ocazia unei lecții de sēra, ce se dau la școlă comercială din locu, a fostu ascultat și unu tinēru român aplicat la o firmă românească din Brașov. La răspunsu a făcutu o mică greșelă, pentru care profesorulu D. l'a apostrofat astfel: „*Menj helyre vad oláh*”. Denunțăm acestu casu de intoleranță ne mai pomenită.

Refugiați politici. Din *Becfherecul* mare i-se scie lui „*Pester Lloyd*”, că în urma stărilor actuale din Serbia, redactorulu foiei politice sērbesci „*Gedja*”, *Naum Demetrovici*, și editorulu foiei, *Costa Apostolovici*, se vădură siliți să părăsesc Serbia, și trecă Dunărea pela *Bisnina*, de unde fură duși de gendarmi la *Panciova*. *Demetrovici* merge la *Fiume*, până când *Apostolovici* are de cugetu să se așeze în *Neoplanta*.

Satele model în Dobrogea. D-lu *P. P. Carpă*, va înființa în Dobrogea mai multe sate model, dându fiă-cărui țeranu 25 pogone de pământu arabilu. Pământulu va fi împărțit în două loturi: unu lotu de 10 hectare, pentru care se va plăti statulu 90 de lei în rate anuale de câte 3 lei. și unu altu lotu de 15 hectare, pentru care se va plăti o taxă anuală de 4 lei 50 bani pe timpu de 20 ani.

Mēsuri desperate. Corespondentulu celorlă 15 țiare italiene, cari au publicat multime de articole despre procesulu *Memorandului*, d-lu *Roberto Fava*, a primitu în zilele trecute în Clușiu, o scrisore din Italia, în care i-se înșără tōte țiarele pachetate, scrisorile recomandate și depeșile, ce i s'au trimis. Spre mirarea tuturor s'a constatat faptul, că 3 din 4 părți din țiare, scrisori recomandate și depeși, au fostu *secustrate*. Ētă prin ce mēsuri voiesc *Maghiarii* să mântuiesc statulu.

Conspirațiuni rusesci și anarhiști. După cum află „*Times*” oficiile englese afară dovedi de strinșă legătură între conjurații rusesci și anarhiști internaționali. În Londra au fostu prinși doi Francesi, la cari s'a aflatu dinamit. La alți doi studenți deținuti s'au descoperit proclamațiuni anarhiste, cari erau să fiă trimise pe o naie la Petersburg.

Inundațiile în Statele Unite. Orașulu *Tyrone* din *Pensilvania* este cu totul inundat. Ploile torrențiale, ce cadu neconținut de o săptămână, au făcutu ca riulu *Juniata* să se reverse; apele s'au urcatu cu 22 picioru în 24 ore. La *Porstown* apele au ajunsu la înălțimea caselor. Podurile au fostu luate și cea mai mare parte din locuitoru s'au înecat. Circulația drumulu de fier *Pacificu* a fostu întreruptă.

Situația în Serbia.

Guvernulu sērbescu a dispus arestarea celorlă doi șefi ai radicalilor, *protopopulu Giurici* și *Ranco Taisici*, pentru că aceștia au fostu amestecați în complotulu anti-dinasticu. *Giurici* a fostu în timpul răscōlei din 1883 condamnatu la mōrte, scăpă însu cu fuga în *Bosnia* și de aici în *Muntenegro*, unde a statu în intime relațiuni cu prințulu *Caragheorgevici*. Fiindu amnestiatu, se întorse în Serbia, unde fu și mai departe unu agentu devotatu alu prințulu *Caragheorgevici*.

Ranco Taisici a propagat pe față rēșcolă în contra regelui și a guvernului, și se dice, că în timpul din urmă s'a ocupat cu organizarea unei bande armate.

Din tōte părțile Serbiei sosesc telegrame către regele, în cari se recunosc noua stare a lucrurilor.

Representantulu Serbiei la Londra, *Iovicici*, a publicat în zilele trecute mai multe date și împărțiri asupra recente schimbări a constituției din Serbia, cari se par luate din documentulu, pe care l'a făcutu guvernulu sērbescu, și pe care l'a trimis reprezentanților săi din străinătate.

În aceste date se află și pasagiulu urmator: „*Aici nu există gândulu, ca regele Alexandru să domnescă ca monarhu absolutu: nici tată-sēu nu i-a datu sfatul, ca să facă acēsta. Schimbarea sēvērșită este de caracteru pur internu și s'a făcutu pentru scopulu de a stabili autoritatea și ordinea, care a fostu tare șgduită sub regimulu constituției suspendate. A fostu unu act pentru propria apărare a regelui.*”

Comerțulu României cu țerile streine

Direcțiunea vămilor române publică într'unu grosu volumu mișcarea comercială a României cu țerile streine în cursu de 10 ani, dela 1883, — când importațiunile erau de 359,907.178 franci, contra 220,650.279 exportațiuni — și până la 1892, când importațiunile erau de 380.747,296 fr. contra 285.384,057 exportațiuni.

După cum se vede d'n arătările aceste, importațiunile în cursulu acestor 10 ani din urmă au fostu mai mari decâtu exportațiunile. Multu au tras din acestu faptu conclusioni defavorabile. Ei și-au djis, că de-orece importațiunile sunt mai mari decâtu exportațiunile, România consumă mai multu decâtu produce și în acestu casu sērăcia bate la use.

La aceste, „*Curierulu Financiaru*” observă, că vederi de asemenea natură s'au dovedit în tōte țerile, că sunt greșite. În Anglia, în Franca și în alte state importațiunile întrecu cu multu exportațiunile și cu tōte acestea, situațiunea economică a acestor țeri e din cele mai prospere.

În ce privesc România în specialu, sporirea importațiunilor se datoresc construcțiunilor și numărōselor furnitur ale statului. Prin urmare diferența dintre importațiuni și exportațiuni se acopere de bugetulu generalu alu statului, care după ce plătesc acēstă diferență, mai lasă și în țera o sută și mai bine de milioane.

Cu aceleași bugete se acopere și diferențele din Franca, Anglia etc., și acesta este marele secretu, pentru care tōte aceste țeri mergu prosperand, deși importațiunile loru întrecu exportațiunile.

DIVERSE.

Incognitul sub care călătoresc suveranii. — Regele Suediei și alu Norvegiei, călătoresc actualmente sub numele de conte de Haga. Toți suveranii său prinți, cari călătoresc incognito, iau, după cum se scie, unu titlu dependentu de corōna lor. Ast-fel regina *Victoria* s'a dusu de mai multe ori în Franca, ca contesă de *Balmoral*; regina *Isabela* locuia la *Paris* sub numele de contesa de *Toledo*; regele *Neapolului* se numea duce de *Castro*; împărătesa *Eugenia* călătorește sub numele de contesa de *Pierrefonds*; prințulu *Napoleonu* lua titlulu de conte de *Moncalieri*; prințulu de *Gales* se numesc conte de *Chester*; regele *Milanu* este conte de *Takova*; împăratulu și imperătesa Austriei se numesc contele contesa de *Hohenembs*; prințulu *Ferdinandu* alu *Bulgari* este conte de *Murancy*. Acēstă modă de almintrelea nu e nouă. Deja în secolulu trecut, *Iosif* II, care a mersu de mai multe ori la *Paris* se numia conte de *Falkenstein* și *Paul* I, pe când era *Țareviciu* a fostu primitu la *Chantilly* de către priatul de *Condé*, sub numele de conte de *Nord*. *Ludovicu* alu XVIII în exil era conte de *Lille*; regele *Iosif* se numea, în Statele Unite, conte de *Survilliers* și regina *Hortensia* purta titlulu de ducesa de *Saint-Leu*. Numai marit-duc ai Rusiei nu pōrtă alte titluri de cătu pe ale lor.

Expoziția de câni. A 14 a expoziția de câni s'a deschis Marți, 22 Maiu s. n. la *Paris* pe terasa *Orangeriei* din *Tuileries*. Din cauza frigului excepțional, care e acum în *Paris*, nu se pōte încă judeca valōrea animaleloru trimise la concursu. Grămădite unele lângă altele, bietele animale se încălesc cum potu ascune aprōpe cu totul în paie. Mai mult proprietari, din cauza frigului, nici nu și au trimes speciile. Expoziția va fi deschisă până la 29 Maiu s. n.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Mai 1894.

Renta ung. de aur 4%	120.45
Renta de corone ung. 4%	94.95
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	127.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.70
Oblig. cail. ter. ung. de ost. I. emis.	124.25
Bonuri rurale ungare	95.10
Bonuri rurale croate-slavone	—
Imprum. ung. cu premii	149.25
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	142.50
Renta de hartie austr.	98.35
Renta de argint austr.	98.30
Renta de aur austr.	120.80
Losuri din 1860	146.50
Actii de-ale Banței au-tro-ungarâ	996.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	432.25
Actii de-ale Banței austr. de credit.	350.50
Napoleonori	9.95
Mărci imp. ger.	61.30
London (lire sterlinge)	125.20
Rente de corone austr.	97.90

Cursul piței Brașov.

Din 28 Mai 1894.

Banote rom. Camp	9.84	Vând	9.87
Argint român. Camp.	9.80	Vând.	9.84
Napoleon-d'or Camp.	9.90	Vând.	9.94
Galbeni Camp.	5.85	Vând.	5.90
Table rusești Camp.	—	Vând.	—
Mărci germane Camp.	60.90	Vând.	61.—
Lire turcești Camp.	—	Vând.	—
Meris fonc. Albina 5%	101.50	Vând.	102.50

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 22 Mai n. 1894.

Săminte	Calitatea	per Hect	Prețul pe 100 chilogr	
			dela	până
Grâu Bănățeneșc	80	7.—	7.15	
Grâu dela fisa	80	7.05	7.15	
Grâu de Pesta	80	7.05	7.15	
Grâu de Alba-regala	80	7.05	7.15	
Grâu de Bácska	80	7.10	7.20	
Grâu ung. de nordu	80	—	—	—

Săminte vechi ori nouă	soluți	Calitatea	per Hect	Prețul pe 100 chilgr.	
				dela	până
Săcară	nutreț	70-72	5.20	5.75	
Orz	de vinars	60-62	5.95	6.3	
Orz	de bere	62.64	6.55	7.4	
Orz	de bere	64.66	7.90	9.—	
Ovășu		39.41	6.60	7.10	
Cucuruz	bănăt.	75	—	—	
Cucuruz	altu solu	78	4.70	4.81	
Cucuruz	"	—	—	—	
Hirică	"	—	3.80	4.35	

Producte div.	soluți	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Lujerna ungur.	52	56
—	francesă	—	—
—	roșiă	62	67
Oleu de rap.	rafinat dublu	12	32.50
Oleu de in		6.25	5.5
Uns. de porc	dela Pesta	50	51
—	dela țera	—	—
Slănină	svântată	46.50	47.—
—	afumată	48.—	48.50
Său		—	—
Prune	din Bosnia in buți	17.—	17.50
—	din Serbia in saci	—	—
Lictar	slavon nou	17	1.50
—	bănățeneșc	11.25	11.75
Nuci	din Ungaria	—	—
Gogoși	ungurești	—	—
—	sârbești	—	—
Miere	brută	—	—
—	galbină strecurată	32.—	33.—
Ceară	de Rosenau	152.	155.
Spirt	brută	—	—
—	Drojdițe de spirt	—	—

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 25 Mai st. n. 1894

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta av. triac.	fl. or.
1 H. L.	cel mai trumos	6	—
"	Grâu mijlociu	5	—
"	mai slabu	4	80
"	Grâu mestecat	3	70
"	Săcară frumôsă	3	40
"	mijlociă	3	—
"	Orz frumos	3	70
"	mijlociu	3	30
"	Ovășu frumos	2	40
"	mijlociu	—	—
"	Cucuruz	3	50
"	Mălaiu	3	40
"	Măzere	5	80
"	Linte	10	—
"	Fasole	3	80
"	Sămēntă de inu	11	—
"	Sămēntă de cânepă	5	—
"	Cartoff	1	20
"	Măzêriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	48
"	Carnea de porc	—	52
"	Carnea de berbec	—	—
"	Sau de vită prăspăt	23	—
100 kil.	Sau de vită topit	33	—

Bursa din București

din 21 Mai n. 1894.

Valori	of	CURSI
Renta română perpetuă 1876	5%	101
Renta română amortisabilă	5%	83.3/4
— ditto	4%	96.3/4
Renta rom. (rurale convertite)	6%	107
Oblig. de stat C. F. Române	6%	—
idem	4%	—
Imprumutul Openheim 1886	8%	—
Imprumutul Oraș. București	5%	—
idem	5%	86 3/4
idem	8%	88.—
Impr. or. B. cu prune Loz. fr. 20	—	—
Credit fonciar ruralu	7%	—
idem	5%	98.1/8
Credit Fonc. Urb. din București	7%	—
idem	6%	101
idem	5%	87 1/2
Credit Fonc. Urban din Iași	5%	79
Oblig. Casei Pensunilor fr. 900	10 fr	275
	V. N.	—
Banca Națion. ult. div. 84.45	500	1463.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	—
Naționala de asig. ult. div. 36 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.—	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 80	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 100	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 16 l. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—
20 franci aur	—	20.10
Banca Națion. a Rmâniei	—	—
Scompt.	5%	—
Avansuri pe efecte	6%	—
avansuri pe lingouri	6%	—

Cursul losurilor private

din 22 Mai 1894

	comp.	inde
Basilica	10.20	10.60
Credit	198.—	199.—
Clary 40 fl. m. c.	58.75	59.50
Navig. pe Dunăre	142.—	146.—
Insbruck	27.—	29.—
Krakau	25.50	26.80
Laibach	25.—	26.50
Buda	3.75	64.75
Paltf	58.50	58.75
Crucea roșie austr.	18.50	19.—
dto ung.	12.40	12.50
dto ital.	13.—	13.60
Rudolf	22.50	23.25
Salm	74.—	75.—
Salzburg	27.25	27.50
St. Genois	70.—	71.—
Stanisla	44.50	45.50
Triestine 4 1/2% 100 m. c.	145.—	150.—
dto 4% 50	71.—	73.—
Waldstein	50.—	53.—
Windischgrätz	—	—
Sârbești 3%	38.50	38.75
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	—	—

Curată reciprocitate. — Fără acționari.

Totul venitul revine celor asigurați.

Cel mai mare și bogat institut de bani din lume.

Fondul de asigurare **907 milioane** franci.

The Mutual societate de asigurare pe viață din New-York fundată 1843.

Asigură viața după modalitățile cele mai diferite și mai favorabile.

Cu prospecte și cu cele mai bune informațiuni servește:

Subdirecțiunea Ardelenă sau agentura principală locală **Brașov, ulița Neagră Nr. 45.**

Marea Descoperire a Veacului

ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac (fără nici o primejdie) in contra Neputinței. Vindecarea anemicilor, a Sleitilor, etc.

INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIETEI

Administrația ELIXIRULUI GODINEAU la PARIS, 7, r. Saint-Lazare. BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEȘĂ FRANCO DUPĂ CERERE

Se găsește ELIXIRUL GODINEAU și la BUCUREȘTI, la Ilie ZAMPFIRESCU, droghist; la JAȘI, la D.D. Frați ZONTA, farmacisti.

la Galați: STALSKI, farmacist, la Ploiești: la D-nii J. & T. CHRISTESCU, droghiști; la Roman: la D. J. WERNER, farmacist; la Tulcea, farmacia la „MINERVA.”

Anunțuri (inserțiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In casul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemēt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni 3 fl. —
Pe șese luni 6 fl. —
Pe unu anu 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni 10 fr.
Pe șese luni 20 fr.
Pe unu anu 40 fr.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute seara.
Tr. expr. Român: 5 ore 07 m. dimineața.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 7 ore 1 minute seara.
Trenul accel.: 10 ore 37 minute seara.
Tr. expr. Român: 10 ore 19 m. seara.

3. Dela Zărnești la Brașov.

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineața.
Trenul mixt: 1 ora 44 min. după am.
Trenul mixt: 8 ore 31 min. seara.

4. Dela Ch-Oșorhei la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 19 min. dim.
Trenul de persoane: 1 ora 51 m. d am.
Trenul mixt: 7 ore 20 min. seara.

Plecarea trenurilor din Brașov:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineața.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. seara.
Tr. expr. Român: 10 ore 26 min. seara.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accel.: 4 ore 59 minute dim.
Trenul mixt: 11 ore înainte de am.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
Tr. expr. Român: 5 ore 14 m. dim.

3. Dela Brașov la Zărnești:

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineața.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: 9 ore 10 min. seara.

4. Dela Brașov la Ch-Oșorhei.

Trenul de persoane: 3 ore 10 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dim.
Trenul mixt: 4 ore 50 min. dim.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anu 2 fl. —
Pe șese luni 1 fl. —
Pe trei luni 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anu 8 franci.
Pe șese luni 4 franci.
Pe trei luni 2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se voru abona din nou, se binevoiesc a scrie adresa lămurit și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”